

JAN PULK

KARISTUSÕIGUS

Ülesanded ja kaasused

25 AASTAT
TURVALISEMAT
EESTIT

JAN PULK

KARISTUSÕIGUS

Ülesanded ja kaasused

AASTAT
TURVALISEMAT
EESTIT

Autoriõigus: Sisekaitseakadeemia 2017

Retsensent: Priit Männik
Keeletoimetaja: Victoria Parmas
Kujundaja: Jan Garshnek

ISBN: 978-9985-67-274-7 (pdf)

www.sisekaitse.ee/kirjastus

SISUKORD

	Saateks	5
	Kasutatud õigusaktide lühendid	6
I.	SÜÜTEOLIIKIDE ERISTAMINE	7
II.	SÜÜTEOKOOSSEISU TÜÜBID	9
	1. Teo- ja tagajärje deliktid	9
	2. Liht-, liit- või alternatiiv-aktiline süüteokoosseis	10
	3. Sise- või välisviiteline (blanketne) koosseis	11
III.	ERILISE ISIKUTUNNUSEGA SÜÜTEOKOOSSEISUD	13
IV.	SÜÜTEOKOOSSEISU TUNNUSTE MÄÄRATLEMINE	15
V.	KAASUSED: ENAMLEVINUD SÜÜTEGUDE KVALIFITSEERIMINE	18
VI.	PIIRIVALVE ÕPPESUUNA KAASUSED	29
	Ülesannete lahendamisel abiks olev erialakirjandus	32

SAATEKS

Õppematerjal „Karistusõigus. Ülesanded ja kaasused“ on mõeldud politsei- ja piirivalve kolledži õppuritele kasutamiseks seminarides, iseseisvaks tööks ja rühmatööde tegemisel. Õppematerjali keskne eesmärk on õpetada õppureid ennekõike süüteokoosseisu tekste oskuslikult lugema ja lahti mõtestama, seejärel aga erinevate elujuhtumite kontekstis isikute käitumist õigesti kvalifitseerima (subsumeerima). Ülesannete ja kaasuste lahendamise eelduseks on miinimumina karistusõiguse üldosa õpiväljunditele kohaste teadmiste olemasolu. Ilma karistusõiguse üldosa seisukohti ning reegleid tundmata/teadmata ei ole võimalik õppematerjalis püstitatud ülesandeid ja vaadeldavaid kaasuseid edukalt lahendada. Seetõttu, ja pidades silmas rahvatarkust „kordamine on tarkuse ema“, on antud õppematerjali sisse kirjutatud karistusõiguse üldosa tarkusi puudutavad ülesanded. Õppematerjali osad 1–4 ongi ennekõike mõeldud kutseõppe tasemele ning süütegude kvalifitseerimist käsitlevad 5. ja 6. osa nii kutse- kui bakalaureusetaseme õppuritele. Ülesannete lahendamise võti on ennekõike karistusseadustiku, haruseaduste ja neist alamal seisvate õigusaktide tekstid ehk asjakohased õigussätted. Samas kutseõppe õppuritele on see õppematerjal loogiline jätk või õigemini kaasmaterjal Sisekaitseakadeemia lektori Urmas Krügeri kutseõppurite tarvis kirjutatud karistusõiguse üldosa õpikule. Bakalaureuseõppe üliõpilased peavad kaasusülesannete lahendamisel aga kindlasti kasutama abimaterjalidena õigusteadlaste Jaan Sootaki ja Priit Pikamäe koostatud karistusseadustiku kommenteeritud väljaannet, Jaan Sootaki kirjutatud õppevahendit „Karistusõiguse kaasusülesannete lahendamise metoodikast“ ja teisi tema koostatud karistusõiguse alaseid teoseid, vajadusel aga ka asjakohaseid Riigikohtu lahendeid. Kutseõppe õppuritele kehtib nimetatud abimaterjalide kasutamise kohustuslikkus sedavõrd, kuivõrd sellist vajadust rõhutab ühe või teise kaasuse puhul kaasuste lahendamist juhendav õppejõud.

Ülesannete lahendamisele asumisel tuleb ennekõike lugeda hoolikalt läbi autori esitatud ja ülesande sisu käsitlevad küsimused, püüda aru saada ning endale teadvustada, milles ülesanne seisneb, milliseid vastuseid ja millises järjekorras ülesande lahendajalt oodatakse. Seejuures on iga ülesande lahendamise, igale püstitatud küsimusele vastamise iseenesestmõistetavaks kaasosaks lahenduse/vastuse põhjendamine õigusnormidest ja/või Riigikohtu lahenditest juhindudes ehk oma seisukohtade esitamisel peab kaasuse lahendaja tegema viited asjakohastele karistusseadustiku, mõne muu seaduse või õigusakti sätetele ning Riigikohtu lahenditele.

Huvi, tähelepanelikkust ja arukust ülesannete lahendamisel!

KASUTATUD ÕIGUSAKTIDE LÜHENDID

AS	alkoholiseadus (RT I 2002, 3, 7; 2015, 4)
KarS	karistusseadustik (RT I 2001, 61, 364; 2015, 6)
KOKS	kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (RT I 1993, 37, 558; 2015, 3)
KorS	korrakaitse seadus (RT 2011, 4; 2015, 4)
LoKS	loomakaitse seadus (RT I 2001, 3, 4; 2015, 4)
LS	liiklusseadus (RT I 2010, 44, 261; 2015, 5)
RelvS	relvaseadus (RT I 2001, 65, 377; 2015, 2)
RiPS	riigipiiri seadus (RT I 1994, 54, 902; 2014, 4)
TubS	tubakaseadus (RT I 2005, 29, 210; 2015, 7)

I SÜÜTEOLIIKIDE ERISTAMINE

Ülesanne:

- a. kas esitatud süütegu on väärtegu või kuritegu?
- b. mis on need tunnused, mille alusel süüteo liigi määratlend? (NB! tunnuseid võib olla üks või mitu)
- c. millises konkreetnes õigusnormis on sätestatud, et just see tunnus määrab ära, kas tegu on väärtegu või kuritegu?

1. KarS § 199. Vargus

(1) Võõra vallasasja äravõtmise eest selle ebaseadusliku omastamise eesmärgil – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

2. AS § 55. Puskariparaadi valmistamine, hoidmine, edasitoimetamine, omandamine ja edasiandmine

Puskariparaadi valmistamise, hoidmise, edasitoimetamise, omandamise või edasiandmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut või arestiga.

3. KarS § 263. Avaliku korra raske rikkumine

(1) Avalikus kohas käitumise üldnõuete rikkumise eest, kui see on toime pandud:

1) vägivallega või

2) relva või relvana kasutatava muu eseme, lõhkeseadeldise või lõhkeainega ähvardades, – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

4. KarS § 262. Avaliku korra rikkumine

(1) Avalikus kohas käitumise üldnõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga.

5. LS § 224. Mootorsõiduki, maastikusõiduki või trammi juhtimine lubatud alkoholi piirmäära ületades

(1) Mootorsõiduki, maastikusõiduki või trammi juhtimise eest isiku poolt, kelle ühes grammis veres on alkoholisaldus 0,20–0,49 milligrammi või kelle ühes liitris väljahingatavas õhus on alkoholisaldus 0,10–0,24 milligrammi –

karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut või sõiduki juhtimisõiguse äravõtmisega kuni kuue kuuni.

6. KarS § 264. Looma julm kohtlemine

(1) Looma suhtes lubamatu teo toimepanemise eest:

2) avalikus kohas –

karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

7. LoKS § 66². Looma suhtes lubamatu teo toimepanemine

(1) Looma suhtes lubamatu teo toimepanemise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

8. KarS § 265. Keelatud avalik koosolek

(1) Keelatud avaliku koosoleku korraldamise või sellisel koosolekul osalemise üleskutse eest –

karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

II SÜÜTEOKOSSEISU TÜÜBID

1. Teo- ja tagajärje deliktid

Ülesanne:

- a. kas tegemist on teo- või tagajärjedeliktiga?
- b. põhjenda oma seisukohta, tagajärjedelikti korral täpsusta, milles seisneb tagajärg.

1. KarS § 121. Kehaline väärkohtlemine

(1) Teise inimese tervise kahjustamise eest, samuti valu tekitava kehalise väärkohtlemise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

2. AS § 68. Alkohoolse joogi müümine joobeseisundile viitavate tunnustega isikule

(1) Alkohoolse joogi müümise eest joobeseisundile viitavate tunnustega isikule – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

3. KarS § 183. Narkootilise ja psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine

(1) Narkootilise või psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseadusliku edasiandmise või vahendamise, selle ebaseadusliku valmistamise, omandamise või valdamise eest edasiandmise eesmärgil, samuti selle väikeses koguses üle riigipiiri toimetamise eest süstemaatiliselt – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

4. LS § 227. Mootorsõidukijuhi poolt lubatud sõidukiiruse ületamine

(3) Mootorsõidukijuhi poolt lubatud suurima sõidukiiruse ületamise eest 41–60 kilomeetrit tunnis – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut, arestiga või sõiduki juhtimisõiguse äravõtmisega kuni kaheteistkümne kuuni.

5. KarS § 419. Tulirelva lohakas hoidmine

(1) Tulirelva lohaka hoidmise eest, kui see on kaasa toonud teisele inimesele tervisekahjustuse tekitamise või kui selle relvaga on toime pandud kuritegu – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

6. LoKS § 66². Looma suhtes lubamatu teo toimepanemine

(1) Looma suhtes lubamatu teo toimepanemise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

7. KarS § 113. Tapmine

(1) Teise inimese tapmise eest –
karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

Liht-, liit- või alternatiiv-aktiline süüteoosseis

Ülesanne:

- a. kas vaadeldava süüteoosseisu puhul on tegemist liht-, liit- või alternatiivkoosseisuga?
- b. milline või millised üksteisest kirjavahemärkide või sidesõnadega eristatud koosseisu tekstiosa või -osad peavad eluliste asjaolude näol tingimata tegelikkuses ka esinema selleks, et isiku käitumist saaks käsitleda koosseisupärasena?

3. AS § 53. Alkoholi käitlemise korra rikkumine

(1) Käitlemiseks mittelubatud alkoholi tootmise, samuti maksumärgiga määrgistamata või käitlemiseks mittelubatud alkoholiga kauplemise või kaubanduslikul eesmärgil ladustamise, hoidmise või edasitoimetamise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

4. KarS § 121. Kehaline väärkohtlemine

(1) Teise inimese tervise kahjustamise eest, samuti valu tekitava kehalise väärkohtlemise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

5. KarS § 215. Asja omavoliline kasutamine

(1) Võõra vallasasja omavolilise ajutise kasutamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

6. KarS § 136. Vabaduse võtmine seadusliku aluseta

(1) Teiselt inimeselt seadusliku aluseta vabaduse võtmise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

7. KarS § 214. Väljapressimine

(1) Varalise kasu üleandmise nõudmise eest, kui on ähvardatud piirata isiku vabadust, avaldada häbistavaid andmeid või hävitada või rikkuda vara, samuti kui on kasutatud vägivalda, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

8. KarS § 200. Röövimine

(1) Võõra vallasasja äravõtmise eest selle ebaseadusliku omastamise eesmärgil, kui see on toime pandud vägivaldaga, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

9. KarS § 274. Vägivald võimuesindaja vastu

(1) Vägivalla kasutamise eest võimuesindaja vastu seoses tema ametikohustuste täitmisega –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

Sise- või välisviiteline (blanketne) koosseis

Ülesanne:

- a. Kas selleks, et aru saada, milliseid elulisi või õiguslikke asjaolusid peetakse silmas vaadeldava süüteo koosseisu tunnuste ehk koosseisus kasutatud sõnade ja väljendite all, piisab vaid koosseisu teksti lugemisest või tuleb selleks, et mõista koosseisu teksti (tunnuste) sisulist tähendust, otsida täiendavalt selgitusi väljastpoolt koosseisu teksti ehk kuskilt mujalt?
- b. Kas koosseisu tunnuste sisu selgitamiseks piisab pöördumisest sama seaduse (seadustiku) teiste sätete juurde või on vajalik uurida muude seaduste või seadusest madalamate õigusaktide tekste (sätteid)?
- c. Nimeta iga käsitlusala koosseisu puhul, milliste sõnade või väljendite sisu vajab täiendavat määratlemist.
- d. Nimeta iga koosseisu puhul, millises seaduses (seadustikus) või muus õigusaktis ja millises konkreetsetes sättes (millistes sätetes) on esitatud vaadeldava koosseisu tunnuseid (tekstis olevaid sõnu ning väljendeid) sisustavad asjaolud või selgitused.

1. KarS § 218. Varavastane süütegu väheväärtusliku asja ja varalise õiguse vastu

(1) Varavastase süüteo eest väheväärtusliku asja või väheolulise varalise õiguse vastu, välja arvatud arvutisüsteemile ebaseaduslikult juurdepääsu hankimine, arvutiandmetesse sekkumine, arvutisüsteemi toimimise takistamine, arvutikuriteo ettevalmistamine, röövimine, väljapressimine ja asja omavoliline kasutamine vägivalla abil ning tulirelva, laskemoona, lõhkeaine, kiirgusallika, narkootilise või psühhotroopse aine või nende lähteaine, suure teadusliku, kultuuri- või ajalooväärusega eseme vargus või süstemaatiline vargus, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

2. KarS § 113. Tapmine

(1) Teise inimese tapmise eest – karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

3. KarS § 262. Avaliku korra rikkumine

(1) Avalikus kohas käitumise üldnõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga.

4. KarS § 203. Asja rikkumine ja hävitamine

(1) Võõra asja rikkumise või hävitamise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju, – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

5. KarS § 199. Vargus

(1) Võõra vallasasja äravõtmise eest selle ebaseadusliku omastamise eesmärgil – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

6. KarS § 266. Omavoliline sissetung ja lahkumisenõude täitmata jätmine

(1) Valdaja tahte vastaselt hoonesse, ruumi, sõidukisse või piirdega alale ebaseadusliku tungimise või valdaja poolt esitatud sealt lahkumise nõude ebaseadusliku täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

7. AS § 54. Käitlemiseks mittelubatud alkoholi omandamine, hoidmine ja edasitoimetamine

(1) Käitlemiseks mittelubatud alkoholi teadvalt omandamise, hoidmise või edasitoimetamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut või arestiga.

8. LS § 207. Tehnonõuetele vastavuse kontrolli mitteläbinud mootorsõiduki või trammi juhtimine

Tehnonõuetele vastavuse kontrolli mitteläbinud mootorsõiduki või trammi juhtimise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 50 trahviühikut.

9. RiPS § 17¹. Piirirežiimi rikkumine

Piirirežiimi rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

10. KarS § 418. Tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine

(1) Tulirelva, selle olulise osa või laskemoona ebaseadusliku käitlemise eest, välja arvatud laskemoona ebaolulises koguses ebaseaduslik käitlemine, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

11. TubS § 45. Tubakatoote käitlemisel vanusepiirangu rikkumine

(1) Tubakatoote, tubakatoote tarvitamiseks mõeldud toote, tubakatoote kujuga sarnaneva toote, tubakatootega sarnaselt kasutatava toote või selle osiste käitlemisel vanusepiirangu rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

12. KarS § 264¹. Avaliku koosoleku pidamise nõuete rikkumine

Avaliku koosoleku pidamisele kehtestatud nõuete eiramise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

13. KarS § 270. Uppunud võõra asja loata ülestõstmine

(1) Eesti territoriaalvetes või majandusvööndis uppunud võõra asja pädeva riigiasutuse loata ülestõstmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

14. KarS § 237¹. Terroristlik ühendus

(1) Kolmest või enamast isikust koosnevasse püsivasse isikutevahelise ülesannete jaotusega ühendusse kuulumise eest, mille tegevus on suunatud käesoleva seadustiku §-s 237 sätestatud kuriteo toimepanemisele, samuti sellise ühenduse loomise, juhtimise või sinna liikmete värbamise eest – karistatakse viie- kuni viieteistaastase või eluaegse vangistusega.

15. KOKS § 66³. Koerte ja kasside pidamise eeskirjade rikkumine

Käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punkti 36² alusel kehtestatud koerte ja kasside pidamise eeskirjade rikkumise eest, kui see ettevaatamatusest põhjustas varalise kahju või inimesele tervisekahjustuse, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

III ERILISE ISIKUTUNNUSEGA SÜÜTEOKOSSEISUD

Ülesanne:

- a. kas vaadeldav süüteo põhikoosseis või raskem (kvalifitseeriv) koosseis sisaldab toimepanija osas erilist isikutunnust?
- b. kas koosseisus sisalduv eriline isikutunnus on määratletav üldkeeleliselt (on tavainimesele sisu-poolest üheselt ning selgelt mõistetav) või on see tunnus normatiivselt määratletud?
- c. kui tunnus on normatiivselt määratletud, siis nimeta, millises seaduses (seadustikus) või muus õigusaktis, ja millises konkreetses sättes (millistes sätetes), on esitatud vaadeldava erilise isikutunnuse sisulised tunnusaolud või selgitused, mis võimaldavad tunnusealuse isiku piiritlemist teistest isikutest.

1. TubS § 47. Tubakatoote tarvitamine alaealise poolt

Alaealise poolt suitsetamise või suitsuvaba tubakatoote või tubakatootega sarnaselt kasutatava toote tarvitamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 10 trahviühikut.

2. RiPS § 89¹¹. Relva või laskemoona ebaseaduslik kandmine avalikul üritusel

Relva või laskemoona kandmise eest avalikul üritusel isiku poolt, kelle ülesandeks ei ole avalikul üritusel teenistus- või tööülesannete täitmine – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut või arestiga.

3. KarS § 145. Suguühe või muu sugulise iseloomuga tegu lapsealisesega

(1) Täisealise isiku poolt noorema kui neljateistaastase isikuga suguühtesse astumise või muu sugulise iseloomuga teo toimepanemise eest – karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

4. KarS § 113. Tapmine

(1) Teise inimese tapmise eest – karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

5. KarS § 311³. Süüteomenetluse teadvalt ebaseaduslik lõpetamine ja süüdistusest loobumine

Kohtuvälise menetleja ametniku või töötaja poolt väärteomenetluse teadvalt ebaseadusliku lõpetamise eest, samuti prokuröri või uurimisasutuse ametniku poolt kriminaalmenetluse teadvalt ebaseadusliku

lõpetamise, prokuröri poolt uurimisasutusele teadvalt ebaseaduslikult kriminaalmenetluse lõpetamise loa andmise või süüdistusest loobumise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

6. KarS § 199. Vargus

(1) Võõra vallasasja äravõtmise eest selle ebaseadusliku omastamise eesmärgil – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:

1) teo objektiks on tulirelv, laskemoon, lõhkeaine või kiirgusallikas;

2) teo objektiks on narkootiline või psühhotroopne aine või nende lähteaine;

3) teo objektiks on suure teadusliku, kultuuri- või ajalooväärtusega ese;

4) see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud varguse, röövimise, omastamise, süüteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamise, hoidmise või turustamise, asja tahtliku rikkumise või hävitamise, kelmuse või väljapressimise;

5) see on toime pandud avalikult, kuid vägivalda kasutamata;

6) see on toime pandud suures ulatuses;

7) see on toime pandud grupi poolt;

8) see on toime pandud sissetungimisega;

9) see on toime pandud süstemaatiliselt, –

karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

7. KarS § 116. Lapse tapmine

Ema poolt oma sündiva või vastsündinud lapse tapmise eest – karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

8. KarS § 294. Altkäemaksu võtmine

(1) Ametiisiku poolt talle või kolmandale isikule vara või muu soodustuse lubamisega nõustumise või vastuvõtmise eest vastutasuna tema ametiseisundi kasutamise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

9. KarS § 311². Väärteomenetluses teadvalt ebaseadusliku otsuse tegemine

Kohtuvälise menetleja ametniku või töötaja poolt teadvalt ebaseadusliku otsuse tegemise eest väärteomenetluses – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

10. KarS § 114. Mõrv

(1) Tapmise eest, kui see on toime pandud:

1) piinaval või julmal viisil;

2) üldohtlikul viisil;

3) kahe või enama inimese suhtes;

4) vähemalt teist korda;

5) seoses röövimisega või omakasu motiivil;

6) teise süüteo varjamise või selle toimepanemise hõlbustamise eesmärgil;

7) lõhkeseadeldise või lõhkeaine kasutamisega;

8) kättemaksuks ametialase tegevuse eest –

karistatakse kaheksa- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

IV SÜÜTEOKOSSEISU TUNNUSTE MÄÄRATLEMINE

Ülesanne:

- a. millised süüteo kirjelduses olevad sõnad või väljendid kuuluvad koosseisu objektiivsete tunnuste hulka ja milliste objektiivsete eluliste asjaolude esinemist need isiku käitumises eeldavad: mida isik pidi/peab tegema, et tema käitumine vastaks koosseisu objektiivsetele tunnustele; kas selleks, et isiku tegu vastaks vaadeldava süüteokoosseisu tunnustele, peab isiku käitumine olema põhjustanud mingi tagajärje või mitte, ja kui peab, siis milles see tagajärg eluliselt võiks väljenduda/ avalduda?
- b. kas süüteo kirjelduses avaldub objektiivse tunnusena põhjusliku seose tuvastamise tarvidus, kui, siis milliste koosseisu elementide vahel põhjusliku seose olemasolu eeldatakse?
- c. kas süüteokoosseisu tunnustele vastav tegu eeldab selle toimepanemisel tegevust või tegevusetust või on tegu võimalik toime panna nii tegevuse kui tegevusetusega?
- d. kas süüteo kirjelduses on esitatud mõni teo modaliteet, kui on, siis milles see seisneb ja millised tekstis olevad sõnad teo modaliteeti kajastavad?
- e. millised süüteo kirjelduses olevad sõnad või väljendid kuuluvad koosseisu subjektiivsete tunnuste hulka ja milliste asjaolude esinemist, teosse suhtumist need isiku puhul eeldavad: millest isik pidi/peab tegu tehes aru saama ning mida endale teadvustama ja mida ta pidi/peab seejuures tahtma või soovima?
- f. kui süüteo kirjelduses puudub subjektiivset tunnust iseloomustav sõna või väljend, siis millisele subjektiivsele tunnusele vastava asjaolu olemasolu kuulub teo koosseisupärasuse mõttes siiski tuvastamisele?

1. KarS § 199. Vargus

(1) Võõra vallasaja äravõtmise eest selle ebaseadusliku omastamise eesmärgil – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

2. KarS § 113. Tapmine

(1) Teise inimese tapmise eest – karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

3. LS § 227. Mootorsõidukijuhi poolt lubatud sõidukiiruse ületamine

(1) Mootorsõidukijuhi poolt lubatud suurima sõidukiiruse ületamise eest kuni 20 kilomeetrit tunnis – karistatakse rahatrahviga kuni 30 trahviühikut.

4. KarS § 218. Varavastane süütegu väheväärtusliku asja ja varalise õiguse vastu

(1) Varavastase süüteo eest väheväärtusliku asja või väheolulise varalise õiguse vastu, välja arvatud arvuti-süsteemile ebaseaduslikult juurdepääsu hankimine, arvutiandmetesse sekkumine, arvutisüsteemi toimimise takistamine, arvutikuriteo ettevalmistamine, röövimine, väljapressimine ja asja omavoliline kasutamine vägivalda abil ning tulirelva, laskemoona, lõhkeaine, kiirgusallika, narkootilise või psühhotroopse aine või nende lähteaine, suure teadusliku, kultuuri- või ajaloovärtusega eseme vargus või süstemaatiline vargus, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

5. KarS § 114. Mõrv

(1) Tapmise eest, kui see on toime pandud:

5) seoses röövimisega või omakasu motiivil, –

karistatakse kaheksa- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

6. KarS § 203. Asja rikkumine ja hävitamine

(1) Võõra asja rikkumise või hävitamise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju, – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

7. TubS § 44. Alaealise kallutamine tubakatoote tarvitamisele

Täisealise isiku poolt alaealise ahvatlemise, ähvardamise või muu teoga mõjutamise eest alustama või suurendama tubakatoote tarvitamist või tubakatoote tarvitamisest mitte loobuma – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

8. KarS § 124. Abita jätmine

(1) Teadvalt eluohtlikus seisundis olevale inimesele abi andmata jätmise eest õnnetuse või üldise ohu korral, kui abi andmine oleks olnud võimalik ilma abistajat ennast ohtu seadmata, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

9. KarS § 262. Avaliku korra rikkumine

(1) Avalikus kohas käitumise üldnõuete rikkumise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga.

10. KarS § 116. Lapse tapmine

Emal poolt oma sündiva või vastsündinud lapse tapmise eest – karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

11. KarS § 118. Raske tervisekahjustuse tekitamine

(1) Tervisekahjustuse tekitamise eest, kui sellega on põhjustatud:

1) oht elule;

2) tervisehäire, mis kestab vähemalt neli kuud või kui sellega kaasneb töövõime püsiv kaotus vähemalt 40 protsenti täistöövõimest;

3) raske psüühikahäire;

4) raseduse katkemine;

5) nägu oluliselt moonutatav ravimatu vigastus;

6) elundi kaotus või selle tegevuse lakkamine või

7) surm, –
karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.

12. KarS § 264. Looma julm kohtlemine

(1) Looma suhtes lubamatu teo toimepanemise eest:
2) avalikus kohas või
3) julmal viisil –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

13. KarS § 148. Laibarüvetamine

(1) Inimese laiba tükeldamise, matmata jätmise või muu üldtunnustatud tavadele mittevastava kohtlemise või laiba varguse eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

14. LS § 239. Turvavarustuse nõuetekohaselt kinnitamata jätmine

Turvavöö nõuetekohaselt kinnitamata jätmise eest:
1) sõidukijuhi poolt;
2) sõitja poolt –
karistatakse rahatrahviga kuni 50 trahviühikut.

V KAASUSED: ENAMLEVINUD SÜÜTEGUDE KVALIFITSEERIMINE

Ülesanne:

- a. kas toime on pandud üks või mitu süütegu; milline süütegu (millised süüteod) toime on pandud – määratle teo konkreetne ja/või liigiobjekt; määratle juhtumi asjaolud, millest moodustuvad koosseisu objektiivsed tunnused, ja asjaolud, millest tuletad koosseisu subjektiivsed tunnused; kvalifitseeri süütegu (süüteod)?
- b. kas tegemist on lõpuleviidud süüteoga või jäi süütegu katsestaadiumisse?
- c. kas süüteo pani toime üks isik või oli mitu toimepanijat; kes toimepanijatest millises rollis esines (täideviija, kaastäideviijate, vahendliku täideviimise, kihutaja, kaasaaitaja määratlus), milles nendepoolne teo toimepanemine seisnes – kvalifitseeri iga isiku käitumine?
- d. selgita argumenteeritult ja õigusnormidele viitavalt, kuidas ja miks jõudsid just nimelt sellise lahendini.
- e. millised elulised asjaolud, mida kaasuse tekstis ei ole kirjeldatud, aga mis võivad vaadeldava juhtumi kohases situatsioonis tegelikus elus ikkagi mõnikord esineda, võiksid sinu arvates mõjutada süüteo kvalifitseerimist? Kuidas nad kvalifitseerimist mõjutaksid – kas välistavad üldse igasuguse koosseisu puudumise isiku käitumises või tingivad mingi muu süüteokoosseisu kvalifitseerimise, kui, siis millise? (P.S. kasuta muude võimaluste esitlemisel mõttekonstruktsiooni „juhul kui, siis“)

Kaasus nr. 1

Kella 22.00 paiku sisenesid ühte äärelinna baari 2 meest. Üks neist oli märgatavalt purjus ja suundus laua juurde, kus istusid 2 naist. Mees tutvustas end Jurana ja palus üht naist tantsima. Naine keeldus. Mees võttis seepeale laual oleva kuuseokstega vaasi ja raputas selle sisu naisele pähe. Teine naine hakkas selle peale meest sõimama. Jura võttis laual naise ees olnud mineraalveega täidetud klaasi ja viskas selles olnud vee sõimlevale naisele näkku. Toimunut märkas paar lauda eemal istunud Gennadi, kes läks joores meest korralt kutsuma. Jura, märganud Gennadi lähenemist, võttis põuest välja püstoli ja suunas selle Gennadile, käskides Gennadil baarist väljuda. Kui Gennadi oli baari uksest väljunud, tulistas Jura lasu Gennadi järel sulgunud ukse pihta, mille tagajärjel baari klaasuks purunes. Tulistaja kaaslane, kes oli vahepeal rääkinud baaridaamiga, tuli Jura juurde, haaras tal jopehõlmast ning juhtis ta baarist tagaukse kaudu välja.

Kaasus nr. 2

Hommikul helistas üldnumbrile Jaan Kongi nimeline mees Kilksamaalt ja teatas, et tema väga hea naabri suvila uks on lõhutuna lahti ja et suvila kaminatoas magavad kaks võõrast noormeest. Kohale sõitnud politsei tuvastas, et suvilas olijateks osutusid 16-aastane Rain ning 17-aastane Mart.

Kaasus nr. 3

Andres Kaal teatas üldnumbrile, et oli täna kella 16.30 paiku lahkunud oma töökabinetist, mis paikneb OÜ Rohumeister kontoris aadressil Pärnu linn, Liblika 7. Samal õhtul kella 19 paiku oli talle meenunud, et ta oli töö juurde unustanud oma abikaasa Anne Kaalu spordikoti koos abikaasa treeningvarustusega, ning kuna abikaasa pidi kella 20-ks trenni minema, läks Andres töö juurde tagasi, et abikaasa treeningasjad ära tuua. Jõudnud kella 19.20 paiku töökohta, avastas ta, et tema kabineti uks on avatud olekus. Sisenenud kabinetti, märkas ta, et kabineti töölaualt on kadunud arvuti koos monitori, arvutiklaviatuuri ja kõlaritega. Lauasahtlist olid kadunud tema isiklik tagavaramobiiltelefon Sony Ericsson ja visiitkaartide albummärkmik, milles ta hoidis ka oma krediitkaarte: Swedpanga krediitkaarti ja Danske Panga krediitkaarti. Kabinetist oli kadunud ka abikaasa spordikott, mis oli paiknenud akna all põrandal. Kabinetis olevast riidenagist oli kadunud Andres Kaalu must nahktagi. Kokku oli perekond Kaalule tekitatud varalist kahju 725 € ulatuses ja OÜ Rohumeistrile 578 € ulatuses.

Kaasus nr. 4

Sügisõhtul kella 23 paiku väljus alkoholijoobes ärimees Elmar ühest kesklinna baarist ja suundus jalgsi kodu poole. Tema kodutee kulges läbi linna tsentraalpargi. Pargist väljuval teel tulid talle vastu kaks meest, talle tundmatud Raivo ja Markus. Jõudnud Elmariga kohakuti, tõkestasid mehed tema tee ja Raivo küsis temalt suitsu. Elmar vastas: „Ostke endale ise.” Seepeale lõi Markus Elmarit kohe rusikaga vastu lõuga ja Elmar kukkus löögi tagajärjel maapinnale. Seejärel hakkasid mõlemad mehed maaslamavat Elmarit jalgadega peksma. Kui mehed peksmise lõpetasid, võtsid nad Elmarilt ära hinnalise käekella, mobiiltelefoni ja rahakoti, milles olid ka Elmari isiklikud dokumendid: panga- ja kliendikaardid. Seejärel jooksid mehed minema. Kokku tekitasid mehed Elmarile varalist kahju 2850 € ulatuses.

Kaasus nr. 5

Kesköö paiku, mõni minut pärast südaööd. Linnalähedase asula tänavad on inimtühjad. Mööda üht tänavat, kus paiknevad vaid ühe- või kahekoruselised aedadega piiratud eramajad, liigub üksik meesterahvas. Ta tundub olevat tugevalt purjus: ta räägib midagi omaette, siis karjub kõvahäälselt, söimab justkui kedagi, vahel hakkab kriiskavalt laulma, siis jälle räägib, siis karjub-söimleb jne. Kõige selle juures lööb ta vahel jalaga mõne aia pihta, millest ta möödub, vahel haarab maast kruusa ning viskab majade suunas. Kõik õuekoerad sellel tänaval on hoogsalt ja kõvasti haukuma hakanud. Keegi selle tänava elanikest helistab politseisse ja teatab korrarikumisest.

Kaasus nr. 6

Viibides kaupluse Selver müügisaalis, võttis Laine riulilt rulldeodorandi "Nivea" maksumusega 2.90 €, pani selle omale taskusse ning möödus kassadest ja väljus müügisaalist, jättes kauba eest tasumata.

Kaasus nr. 7

62-aastane Endel meelitas oma korterisse 9-aastase vaimupuudega Meeli. Korteri pakkus Endel tüdrukule maiustusi ja näitas talle internetist tüdrukuid huvitavaid klippe loomade naljakast käitumisest. Klippide vaatamise ajal küsis Endel tüdrukult, kas tüdruk tahab saada 20 eurot. Meeli tahtis. Endel lubas Meelile raha anda, kui nad võtavad ennast paljaks nagu loomad, kes ju ei kanna riideid. Meeli nõustus Endeli soovil endalt ära võtma seeliku ja aluspüksid, paljastades niiviisi oma alakeha. Endel hakkas tüdruku paljaid kehaosi silitama ja ninaga nuuskima, mängides justkui koera. Meeli itsitas selle peale. Ühel hetkel surus

Endel oma kaks sõrme tüdruku suguorganisse. Meeli hakkas sellepeale nutma, öeldes, et tal on valus, ja tema suguorganist hakkas tilkuma verd.

Kaasus nr. 8

14-aastane Andreas jalutas suvepäeval koos vanaemaga toidupoest koju. Jõudes ühe tänaväärse eramaja juurde, võttis Andreas vanaema poeketist karbi mune ja hakkas karbis olevaid mune järjest vastu eramaja üht teise korruse akent loopima. Kuuenda viske järel aken purunes, millega tekkis majaomanikule 24 € suurune kahju. Oma tegu põhjendas Andreas vihaga ühe tüdruku vastu, kes ta maha oli jätnud ja kes elas selles eramajas, toas, mille akna Andreas munadega katki viskas.

Kaasus nr. 9

Autopesulas Autopesu vahetas tundmatu meesterahvas Tõnule 50-eurose rahatähe 2 x 20-eurose ja 2 x 5-eurose rahatähe vastu. Selgus, et ühe 20-eurose rahatähe peal on kiri „Play use only“.

Kaasus nr. 10

Kaimar tellis baaris „Möllu saab“ 4 pudelit viina ja 4 pudelit Coca-Colat. Pärast jookide joomist lahkus Kaimar baarist, jättes jookide eest maksmata. Jookide kogumaksumus oli 67.20 €.

Kaasus nr. 11

Juss ja Ats läksid taluhoovis Madli pärast kaklema. Kakluse käigus haaras Juss kuuri kõrval lebava vana voodrilaua jupi ning lõi sellega Atsi vastu pead. Laud tabas Atsi paremat näopoolt. Paraku oli laua selles osas, mis Atsi tabas, vana murdunud naela ots. See sattus Atsile vasakusse silma ning Ats jäi selle tagajärjel vasakust silmast pimedaks.

Kaasus nr. 12

Leemet tankis Statoil Fuel & Retail Eesti AS-i teenindusjaamas sõiduautosse Volkswagen 43,43 liitrit mootoribensiini 95, mille maksumus oli 45.99 €, ning lahkus teenindusjaamast tangitud kütuse eest tasumata.

Kaasus nr. 13

Artur sisenes Konsumi kaupluse müügisaali, võttis valge puuviljaveini pudeli maksumusega 3.32 € ja möödus kassast kauba eest maksmata. Kaupluse turvamees pidas ta kaupluse ukse ees kinni, kuid kinnipidamisel tekkinud rüseluse käigus kukkus pudel maha ja purunes.

Kaasus nr. 14

Linnalähedase maantee teepervel jalutasid noored Angela ja Kevin. Ühel hetkel peatus nende juures mootorit seiskamata linna poolt tulev sõiduauto Mazda. Autost tulid välja kaks noortele tundmatut meest Kalev ja Toivo. Suurt kasvu Toivo jooksis Kevini juurde ja lõi Kevinit täiest jõust rusikaga näkku nii, et Kevin kukkus teadvusetult maanteekraavi. Seejärel haarasid Toivo ja Kalev toimunust ehmunud Angelast kinni ja vedasid ta jõuga Mazda tahaistmele, kuhu nad ka ise istusid, paigutades Angela nende kahe vahele. Roolis olnud Artur sõitis edasi. Autos lõi Kalev rabelevat Angelat mitmel korral rusikaga näkku ja keha piirkonda ning käskis tütarlapsel wait ning rahulik olla. Paari kilomeetri pärast keeras Artur kõrvalteele ja sõitis mereäärse puhkekompleksi juurde. Seal läks Artur puhkemaja baari, Kalev ja Toivo aga lohistasid jõuga Angela tee kõrvale metsa alla, kus sundisid Angelat nende kummagi suguliiget suhu võtma ja imema.

Kaasus nr. 15

Peeter, kes oli Malle meestuttav, viskas Mallega viimase korteris alanud tüli käigus vastu korteri toaseina puruks Malle sülearvuti Dell, millega tekitas Mallele varalist kahju kokku 500 €.

Kaasus nr. 16

56-aastane Kalju töötas remondimehena kodu lähedal ühes büroohoones, kus tegutses mitu firmat. Ühel õhtul pöördus Kalju oma naabrimehe ja nädalalõppude joomakaaslase poja, 15-aastase Raivo poole palvega, et Raivo kui noor spordipoiss aitaks tal töö juures mingeid kaste tassida. Raivo, kellele meeldis ennast liigutada ja eriti raskusi tõsta, nõustus Kaljule appi minema. Koos mindi büroohoone juurde. Kuna tööpäev oli juba mitu tundi tagasi lõppenud, ei olnud hoones enam ühtki inimest. Hoone keldrikorruse väljapääsu juures seisis üks Ford kaubikbuss. Kalju juhatas Raivo mööda koridoride labürinti ühte esimese korruse suuremasse ruumi, kus oli palju kaste-karpe kõikvõimaliku arvutitehnikaga. Raivo ning Kalju tassisid viimase juhendamisel u 30 karpi-kasti kaubikusse. Nädal aega hiljem selgus, et Kalju oli koos oma tuttava Ilmariga, kes oli ka nimetatud kaubiku omanik, tassisid karpides-kastides olnud arvutitehnika varastanud ühelt büroohoones tegutsevalt firmalt, mille laoruumi ukse võtme oli Kalju ise paljundanud ajal, mil laoruumi võti oli tema käsutuses seoses tarvidusega reguleerida ruumis asuvaid radiaatoreid.

Kaasus nr. 17

Riina võttis kaupluse müügisaalist 1 pudeli Feliksi ketšupit väärtusega 1.97 €, pistis endale põue ning tahtis selle kauba eest tasumata poest välja viia. Kassapidaja aga märkas, et Riinal punnitab midagi põues, ja kahtlustades Riinat mõne kauba varastamise kavatsuses, käskis Riinal näidata, mis seal põues on. Selle peale võttis Riina põuest ketšupipudeli välja, asetaskassaletile ning lahkus kauplusest.

Kaasus nr. 18

13-aastane Koit-Kristjan jõi poe taga sõpra oodates siidrit Sommersby.

Kaasus nr. 19

15-aastane Andres suitsetas vabaajakeskuse hoovis sigaretti Marlboro Blue Ice.

Kaasus nr. 20

Voldemar istus kaunil suvepäeval linnapargis pingil, võttis spordikotist välja pudeli õlut Saku Originaal, korkis selle sõrmes oleva sõrmusega lahti, tõstis pudeli suule, et jooma hakata, kuid samal ajal ilmus ei tea kust välja politsei- ja piirivalveameti jalgsipatrull ning katkestas Voldemari tegevuse.

Kaasus nr. 21

Vanad sõbrad Rainis ja Olev, kes ei olnud hulk aastaid omavahel kohtunud, istusid Rainise ühiselamutoas ja võtsid viina. Laual oli mitu pudelit vägijooki, hapukurgipurk ja suitsuvorstilatt, millest mehed siinsamas noaga suupistet lõikasid. Mingil ajal, kui mehed hakkasid meenutama üht noorusaja ühist ettevõtmist, kiskus lõbus koosistumine tüliks. Tüli paisus nii ägedaks, et Rainis võttis kurgipurgi ja kallask selle sisu Olevile sülle. Selle peale haaras Olev laualt noa ja lõi sellega Rainist otse rinda, läbistades noateraga Rainise vasaku kopsu ja südame vasaku vatsakese. Rainis suri saadud vigastustesse sündmuskohal.

Kaasus nr. 22

Viktor istus kõnnitee serval, jõi juba mitmendat purki õlut, loopides tühjad purgid enda ümber laiali, ja tegi kõvahäälselt bravuurseid märkusi kõigi mööduvate nooremapoolsete naiste kohta.

Kaasus nr. 23

Raja sõimas Reinu kortermaja akna taga väljas tänaval, kasutades ohtralt ebasündsaid sõnu. Rein lubas Rajale politsei kutsuda, mille peale Raja vastas omakorda roppusi karjades. Reinu kannatus sai otsa ja ta kutsuski Rajale politsei.

Kaasus nr. 24

Korterimaja ühes korteris kuulas korteris elav üürnik Sigmar koos oma sõpradega ajavahemikus 22.00 kuni 01.25 valjusti muusikat – nii valjusti, et mitme selle maja korteri elanikud ei saanud rahulikult magama jääda enne, kui muusika kuulamine lõpuks lõppes.

Kaasus nr. 25

Politseipatrull sõitis väljakutsele ühte baari, kus baarikülastajad ei tahtvat baari sulgemisel baarist lahkuda. Patrullpolitseinikud kontrollisid baarist väidetavalt lahkuda mittesoovinud isikutel, kes patrulli saabudes olid juba siiski baarist lahkumas, dokumente. Ühel meesterahval Matil dokumente kaasas ei olnud. Kui politseinik temalt tema isikuandmeid küsis, valetas Mati, et on hoopis Jüri, esitades ühtlasi politseile vale perekonnanime, vale sünniaja ja vale elukoha. Vale selgus kohe, kui politseinikud samas kohapeal tema isikuandmeid kontrollisid.

Ööklubi ees tänaval tahtis Veiko kallale minna Jaanusele. Kohal viibivad politseinikud Märt ja Ott püüdsid teda tagasi hoida, lükates teda Jaanusest eemale ja soovitades tal rahuneda ning kodu poole suunduma hakata. Olles politseinike tegevusest, enda kavatsuse takistamisest tugevasti ärritunud, hakkas Veiko politseinikke sõimama, öeldes Märdile korduvalt "Sina mine perse" ja "ime munni" ning Otile "võta suhu" ja "ime mu munni, kuradi ment".

Kaasus nr. 26

Alberto ja Naatan olid lapsest saadik head sõbrad olnud. Nüüd olid nad juba täiskasvanud mehed. Alberto oli ilus mees ja tal oli naiste juures „hea minek“, Naatan seevastu nägi suhteliselt kole välja ja temal naiste juures „lööki ei olnud“. Selleks, et Naatan ka ikka naise saaks, otsustasid sõbrad kasutada järgmist võtet: sarmikas Alberto sobitab mõnel nädalavahetuse õhtul linna ühes kuumemas tantsubaaris mingi kaunitariga tutvust, poetab naise joogi sisse korgijooki ja kui naisel mingil ajal halb hakkab, siis pakub Alberto võimalust, et viib naise autoga ilusti koju, tegelikult aga viib Naatani juurde, kes siis saab naisega seksida. Ühel õhtul sebiski Alberto niiviisi ära 31-aastase Kerstini. Alberto juhatas uimastatud Kerstini baarist välja tänavale, kus ootas neid oma autoga Naatan, kes sõidutas Alberto ja Kerstini enda elukohta. Seal talutas Alberto Kerstini Naatani korterisse ja sõitis ise Naatani autoga tagasi tantsubaari. Naatan aga astus uimastatud Kerstiniga öö jooksul mitmel korral sugulisse vahekorda.

Kaasus nr. 27

Augustile kuuluv koer jooksis sõiduteeäärsest koduhoovist välja sõiduteele, kus sai löögi teel sõitnud mootorrattalt. Kokkupõrke tagajärjel paiskusid mootorrattas ja rattur pikali. Vigastada said nii ratas kui ka rattur.

Kaasus nr. 28

Kella 01.00 ajal sõitsid Meelis, Mehis ja Tarvo äärelinnas eramajadega külgneval looduslikul alal ligi tunni aja vältel ATV-dega, äratades niiviisi üles enamiku sealsete majade elanikest.

Kaasus nr. 29

Purjus Kalle helistas hädaabinumbrile ja teatas, et ühes korteris on naisterahvas Minni, kellel on väga-väga tugev verejooks. Tegelikult oli Minnil vaid tavaline menstruatsioon, mingit abi ta ei vajanud ega olnud teadlikki sellest, et „Kalle taolise lollusega hakkama sai“.

Kaasus nr. 30

11. klassis õppivad Ronaldo ja Alfred nägid koolipäeva lõpus, et 9. klassis õppiv Luukas suundub kooli lähedal asuvasse kauplusesse. Nad pidasid Luukase kaupluse ukse juures kinni ja käskisid tal tuua neile poest 2 purki Long Drinki, ähvardades Luukast, et kui ta jooki ei too, siis nad „omavad teda suguliselt“ ja löövad tal paar esihammast välja, et ta saaks „paremini imeda“. Luukas, teades, et Ronaldo ja Alfred on koolis vägi-

valdse kuulsusega, ei julgenud nende soovi täitmata jätta. Kuna talle vanuse tõttu aga alkohoolseid jooke ei oleks müüdnud, siis otsustas ta need kaks purki kauplusest varastada, mida ta ka tegi.

Kaasus nr. 31

Matvei helistas viiel erineval korral oma mobiiltelefonilt numbrile 112 ja teatas, et ühes eramajas on vanem mees, kes kõnnib majas ja maja ümbruses kirvega ringi, ning majast on kuulda karjeid, ja et majas hoitakse üht naist vägivaldselt kinni. Kohale saabunud patrullid tuvastasid, et majas on kõik rahulik ning majas viibinud peremees ja tema naistuttav söövad rahulikult väikse veiniklaasi taga õhtust.

Kaasus nr. 32

Oli õhtu, väljas hämardus. Ülo tundis ennast väga väsinuna, ta tahtis kangesti magada. Kõndides alevikus, märkas ta ühes madala aiaga piiratud hoovis seisvat Volkswageni kaubikut. Hoovis asuva maja aknad olid kõik pimedad. Ülo hüppas üle aia, läks kaubiku juurde, katsus selle külgmise ukse linki. Uks ei olnud lukustatud. Ülo avas ukse, ronis kaubikusse ja sättis ennast selle põrandale magama.

Kaasus nr. 33

Politseipatrull märkas tänaval kummaliselt käituvat, narkojoobe tunnustega Einarit ja toimetas ta joobe kontrollimiseks haiglasse. Haiglas tuvastati, et Einar on tarvitanud narkootilist ainet (THC) tetrahüdrokannabinooli.

Kaasus nr. 34

Purjus Tarlan läks kell pool 3 päeval lasteaeda oma tütar Olenale järele. Kuna lasteaiapäev ei olnud veel lõppenud ja Tarlan oli ilmselgelt purjus, ei olnud kasvataja nõus Olenat Tarlaniga kaasa lubama. Ka õues mänguhoos olev Olena, nähes isa sellises olekus, ei tahtnud veel koju minna. Seepeale sattus Tarlan raevu, haaras lapsel käest kinni ja peaaegu et lohistas teda lasteaia värava suunas. Kasvataja püüdis Tarlanit takistada ja nutma hakanud last tema haardest vabastada, võttes Tarlanil varrukast kinni. Seepeale rebis Tarlan kasvataja kätt enda varruka küljest lahti, nii et küünistas kasvataja käelaba veritsema ning väänas liigesest välja kasvataja põidla.

Kaasus nr. 35

Väledad ja elurõõmsad poisid, 13-aastased Benno, Jalmar, Riho ning 14-aastane Taniel varastasid suvel õhtuti ja varaõösiti ehitusobjektidelt, mitmetesse ehitussoojakutesse või tööriista konteineritesse sisse murdes, ehitustööriistu kokku 7680 € väärtuses. Kui politsei nad tabas ja uuris, mis nad nende tööriistadega teevad või tegid, selgus, et idee varastada tööriistu oli neile andnud 32-aastane, varem kohtulikult karistatud Kermo, kes näitas ühtlasi poistele päeval kätte ehitusobjektide asukohad ja kes kogus kõik varastatud asjad enda kätte. Kermo oli poistele kõigi seni toodud asjade eest maksnud töötasuna kokku 400 €.

Kaasus nr. 36

Politseisse kutsutud tunnistaja Valdek käitus ülekuulamise alguses väga imelikult. Ülekuulajal tekkis kahtlus, et Valdek võib olla narkojoobes. Kontrollimisel selguski, et Valdek oli enne ülekuulamisele tulekut tarvitanud narkootilist ainet amfetamiini.

Kaasus nr. 37

Paul ähvardas kuu aja vältel mobiiltelefoni teel toimunud kõnede käigus Siirit tappa ja Siiri maakodus asuva garaaži ning linnas asuva maja süüdata. Kuna Siiri teadis, et Pauli on erinevate vägivaldsete kuritegude toimepanemise eest varem korduvalt karistatud, ja Paul oli vahetult enne ähvardamist kasutanud vägivalda Siiri isa suhtes, kartis Siiri vägagi, et Paul viib tapmisähvarduse täide.

Kaasus nr. 38

Õösel kella poole 5 paiku lõhkus Linnar naabermaja keldris ära ühe keldriboksi ukse luku ja võttis ning viis boksist minema Ainole kuuluva jalgratta Classic Legend 3.5., tekitades Ainole varalist kahju summas 450 €.

Kaasus nr. 39

Südaöösel linnapargis olevate noorte kontrollimisel pani 17-aastane Omar politseinike eest jooksu. Kui politseinikud ta kätte said, märkas üks politseinikest, et Omar viskas selja taha maha tikutopsi. Politseinik korjas topsi igaks juhuks ülesse ja leidis topsist ühe tableti, mis kontrollimisel osutus ecstasy-tabletiks.

Kaasus nr. 40

Illimar nägi internetikeskkonnas Osta.ee müügikuulutust, kus kasutajanime raks01 nime all esinenud isik müüs kuldketi hinnaga 390 €. Illimar asus eelnimetatud isikuga e-posti teel kirjavahetusse, mille käigus lepiti omavahel kokku, et pärast raha tasumist saadab müüja Illimarile SmartPosti teel ostetava kuldketi. Kohe pärast kokkuleppe sõlmimist tasus Illimar 390 € raks01 nime all esinenud isiku öeldud arvelduskontole, kuid lubatud kuldketi ei ole ta kuni käesoleva ajani kätte saanud ega ole talle tagastatud ka makstud raha.

Kaasus nr. 41

Kaupo töötas pitsabaaris. Ühel kohtumisel oma sõprade Jakko ning Pertiga tuli noormeestel jutuks Kaupo töö. Jutu käigus avaldas Kaupo, et tema ülemus, baari omanik Merike viib iga esmaspäeva hommikul nädalavahetusel klientidelt kogunenud sularaha panka ja et ta läheb panka, kuna pank asub baarile väga lähedal, jalgsi ning raha asub „täitsa vabalt” Merikese käekotis. Sellest jutust tekkis Pertil idee passida Merikese pangaskäimist peale ning talt see raha pangateel ära varastada. Pert jagas ideed Jakkoga, kes paaril esmaspäeval jälgis, mis kell Merike panka läheb ja millist teed pidi liigub. Jakko teavitas jälgimistulemustest Pert. Viimane värbas raha äravõtjaks oma tuttava, hetkel töötu Kauri, kes elas maal, kohas, kus elas ka Pert vanaema. Pert otsis Kauri ülesse ja rääkis talle oma plaanist. Kaur nõustus osalema. Ühe esmaspäeva varahommikul tõi Pert Kauri autoga linna, näitas talle baari asukohta ja kirjeldas Merikese välimust, et Kaur teaks, kellelt kott käest joosta. Kui Merike baarist väljus, järgnes Kaur talle, et sobival hetkel Merikese käest käekott ära haarata. Vahetult panga ees püüdis Kaur seda ka teha, aga kuna panga ukse juures oli palju inimesi, jäi Kaur inimtroppi sedavõrd ebamugavalt kinni, et tal ei õnnestunud Merikese käekotist kinni haarata. Järgmisel esmaspäeval asuti uuele katsele. Seekord haaras Kaur Merikese käekotist poolel teel panka, rebis koti enda kätte ja pistis jooksu. Jooksu pealt toppis ta Merikese käekoti kaasas olnud kilekotti, mille ta andis kõrvaltänaval teda autos oodanud Pert ja Jakko kätte, kes ilma Kaurita minema sõitsid. Kotis oli kilesse pakituna 2460 € sularaha, Merikese isiklikud asjad väärtuses 190 € ning Merikese isiklik raha summas 87 €. Saadud rahast 150 € andis Pert hiljem kohtumisel Kaurile töötasuks.

Kaasus nr. 42

Janeli Swedbanki arvelduskontolt võeti Janeli teadmata ning tema PIN-koodi sisestades erinevatest sularahautomaatidest välja raha kokku summas 3960 €.

Kaasus nr. 43

Mikk läks kutsumata külalisena kinnisele üritusele kohalikku rahvamajja, kust tal paluti lahkuda. Mikk aga tahtis pidutseda ja püüdis teda takistavast Elmost mööda, rahvamajja sisse trügida. Elmo omakorda nügis teda uksest välja. Vihane Mikk lõi Elmot kahel korral rusikaga näkku ja läks minema. Viie minuti pärast pöördus ta rahvamaja juurde tagasi, võttis maast kivi ja viskas sellega rahvamaja ühe akna katki.

Kaasus nr. 44

Läbiotsimisel leiti Arno juurest tema kodust toiduainete pakkimiseks mõeldud väikene läbipaistev kilekott, milles oli rohekaspruun teravalõhnaline pulber. Kontrollimisel ilmnes, et tegemist on püssirohuga.

Kaasus nr. 45

Hilisõhtusel ajal äratasid patrulli tähelepanu kesklinna ühes parklas suitsu tegevad noored. Kontrollides noorte suitsetajate vanust, avastas patrull, et 16-aastane Rainer on alkoholihoobes. Rainerit ja tal kaasas/juures olevaid esemeid kontrollides avastati, et Raineril olid kaasas ka sigaretid, sealjuures üks kanepisigaret, ja ta tunnistas, et oli kanepit ka eelnevalt, paar tundi tagasi, tarvitanud.

Kaasus nr. 46

Virve peatas tänaval möödasõitva patrullauto ja teatas, et umbes saja meetri kaugusel mahajäetud vana kontorihoone varjulises hoovis joob kamp vanu pätte, kelle ümber jälgub paar alaealist poissi ja tüdrukut, ning et need vanad pätid sirutavad kogu aeg oma viinapudelit joomiseks ka alaealiste poole. Kohapeale sõitnud patrull leidis hoovist eest kolm vanemat meest peaaegu tühja viinapudelig ja 4 alaealist vanuses 14–16 aastat. Kui politseinikud küsisid alaealistelt, et kas ja kes neile viina pakkus, osutas kõige noorem Viktori-nimelisele mehele. Noortest ei olnud keegi pakutud viina tarvitanud.

Kaasus nr. 47

Raimonds läks baaris Vladislavi ning Ivaniga tülli. Vihane Raimonds võttis püksivärvi vahelt välja püstoli ja hakkas sellega baaris olijaid ähvardama. Baaridaam kutsus välja politsei, kes Raimondsi kinni pidas. Kontrollimisel selgus, et Raimondsi püstol oli gaasipüstol, mille salves oli 6 padrunit. Püstoli ja padrunid oli ta saanud Riias oma venna käest. Ühtki ametlikku dokumenti relva ja padrunitest koht Raimondsil esitamiseks ei olnud.

Kaasus nr. 48

Boris tahtis, et tema naabrid, alaealised Sander ja Siim aitaksid tal taaraautomaati ära viia mitme kuu jooksul kogunenud joogitaara, lubades, et poisid saavad osa taararahast endale. Poisid tahtsid aga, et Boris ostaks neile tänutäheks paki sigarette. Boris jäi nõusse, taara viidi ühiselt ära ja Boris ostiski ning andis poistele soovitud sigaretipaki.

Kaasus nr. 49

On õhtune aeg. Väikese Anne kaupluse kassasse on kogunenud järjekord. Müüa Juta on väsinud ja närviline. Seetõttu ei kontrolli ta kassas ühe, kaht siidripurki ostva noormehe vanust tõendavat dokumenti ja müüb purgid 17-aastasele Priidule, kes kauplusest väljudes annab ühe ostetud purgi oma kaaslasele, 17-aastasele Janarile. Poisid joovad purgid tühjaks ühe lasteaia mänguväljakul.

Kaasus nr. 50

Uno on vana varas. Seekord on ta varguseks välja valinud ühe eramu. Päevasel ajal, mil ta arvab maja elanikke tööl olevat, murrab ta majja tagaukse kaudu sisse ja hakkab majas ringi vaatama, et mida võtta, mida jätta. Ootamatult kuuleb ta, et maja ette sõidab auto. Uno vaatab aknast välja ja näeb, et autost tuleb välja ja suundub maja esiukse poole mees, kes on Unole teadaolevalt majaperemees. Uno lahkub majast eelnevalt lahti murtud tagaukse kaudu, loobudes oma seekordsest plaanist.

Kaasus nr. 51

Madis sisenes akna kaudu võõrasse majja, et sealt midagi varastada. Ta oli juba kaasas olnud kilekotti pannud mõned majas olnud pisiesemed, kui ootamatult saabus koju majaperemees Oskar. Madis sattus paanikasse ja püüdis põgeneda, kuid Oskar oli teda märganud ning püüdis Madist kinni pidada. Meeste vahel tekkis rüselus. Madisel oli küll kaasas Fiskarsi ehitusnuga, kuid ta ei tahtnud seda pükste noataskust välja võtta ja kasutada, sest kartis, et „siis läheb päris jamaks“. Madisel õnnestus ennast Oskari haardest vabaks rabeleda ning uuesti põgenema asuda. Kilekoti koos asjadega oli ta juba esimesel põgenemiskatsel maha jätnud. Oskar aga tormas Madisele järele ja sai ta uuesti kätte. Tekkis jälle rüselus, mille käigus Madis

võttis noa välja ning lõi sellega Oskarit. Oskar lasi Madise lahti ja Madis sai põgenema. Vigastatud, eluohhtlikus seisundis Oskari leidis maja trepikojast tema abikaasa, kes kutsus kiirabi. Arstid suutsid Oskari elu päästa.

Kaasus nr. 52

Indreku garaažist leiti ja võeti ära 150 pakki Vene Föderatsiooni maksumärkidega sigarette. Indrek väidab, et ostis sigaretid turult ühelt tundmatult mehelt oma tarbeks, ja et ta ise ei ole sigarettide müümisega kunagi tegelenud.

Kaasus nr. 53

Õhtul, umbes 10 minutit enne kaupluse sulgemist, tulid kauplusesse 2 maskis meest Igor ja Rain, kellel oli käes püstol. Rain sundis kaupluse 2 müüjat ja 4 ostjat põrandale pikali heitma ja mitte liigutama, ähvardades muidu tulistada. Kui üks ostjatest ei heitnud kohe põrandale, tulistas Rain ühe lasu püstolist lakke. Seejärel läks Igor kiiresti kassa juurde ja võttis sealt kogu sularaha. Siis avas ta leti, kus olid kuld- ja hõbe-ehted, ning võttis sealt vähemalt 10 kuldketti, 8 kullast sõrmust, 12 hõbesõrmust ja 10 hõbedast lipsunõela ning jooksis seejärel kauplusest välja.

Kaasus nr. 54

Guido sõitis asulavälisel teel kiirusega 123 km/h, kuigi lubatud oli sõita 90 km/h.

Kaasus nr. 55

29-aastane Priit kutsus enda juurde koju 16-aastase Jarmo ja 17-aastase Lauri ning pakkus neile õlut ja viina. Kui Jarmo ja Lauri olid juba veidike purju jäänud, tegi Priit neile ettepaneku minna koos sauna.

Kaasus nr. 56

Kurru talu kõrvalhoone renoveerimise käigus aprillikuus leidsid ehitusmehed hoone vahelae vahelt 429 vintpüssi padrunit, 1 Vene päritolu vintpüssi ja 3 tääki. Kuna maja peremees Tiit elas Norras ja viibis talus vaid jõulude ning jaanipäeva aegu ning teda ei õnnestunud telefoni teel kätte saada, teavitas ehitusmeeste töödejuht leiust politseid.

Kaasus nr. 57

16-aastane sõiduautot juhtiv Toomas peatati, kuna sõidukil ei põlenud juhipoolne eesmine lähituli. Kontrollimisel selgus, et Toomasel pole juhilube. Küsimuse peale, miks ta ilma lubadeta sõidab, vastas Toomasega koos olnud 20-aastane Ilmar, et tema palus Toomasel üks sõit teha, kuna ta ise ei saavat sõita, sest on veidi joonud.

Kaasus nr. 58

Politseijaoskonda pöördus veidi peale südaööd Ilme, kes oli silmnähtavalt šokis, ja avaldas, et umbes tund aega tagasi töölt öisest vahetusest koju tulles tungis talle linna pargis kallale üks võõras, suurt kasvu mees, kes ligines talle ootamatult selja tagant, sulges ühe käega suu ja nina, nii et Ilme ei saanud peaaegu hingata, tõmbas Ilme jõuga pargi kõrval asuvate garaažide vahele, kägistas teda, lõi mitmel korral rusikaga kuklasse, rebis tal alakeha paljaks ja surus oma peenise talle pärakusse. Pärast seda oli tundmatu ta vabaks lasknud ja ära jooksnud. Uurimise tulemusel tuvastati, et Ilme ründajaks oli olnud Taavi.

Kaasus nr. 59

Maal, eraldatud talukohas, elas pensionär Alma. Almal oli u 100 m² suurune kasvuhoone, kus kasvasid u 1,5 m kõrgused kanepitaimed. Uurimise käigus selgus, et Alma on vaid taimede hooldaja – taimed tõi talle samas külas elav Sigmund, kes oli varakevadel koos Riko-nimelise noormehega Alma aeda taimede jaoks

ka kasvuhoone ehitanud. Sigmund oli palunud, et Alma taimed kasvuhoonesse istutaks ja neid kastaks, ning öelnud, et korjab need sügisel ise ära ja maksab Almale tehtud töö eest raha.

Kaasus nr. 60

Ingrid juhtis sõiduautot ebakaines olekus. Tema ühes liitris väljahingatavas õhus oli alkoholisisaldus mitte väiksem kui 0,81 mg.

Kaasus nr. 61

Andres tungis baari ees kallale Benile, lüües viimast ühel korral rusikaga näkku, mille tulemusena purunesid Benil ülemised hambaproteesid, maksumusega 400 €, ning üks hammas.

Kaasus nr. 62

Ahti juhtis sõiduautot ette nähtud kiirusega. Kui ta oli möödumas ühest koolimajast, jooksis kooli ees parkivate sõidukite varjust sõiduteele õpilane Juku, kes sai löögi Ahti juhitava auto esiosalt ja kukkus haljasalale. Laps toimetati haiglasse, kus tal tuvastati otsmikul haav, vasaku hüppeliigese ja selja põrutus.

Kaasus nr. 63

Üllar lükkas peretüli käigus kõõgi põrandale pikali oma abikaasa Mari ja lõi teda mitmel korral harjavarrega pea, käte ja jalgade piirkonda, tekitades Marile verevalumeid näkku, õlavartele ja reitele.

Kaasus nr. 64

Naabrimehed Juhan ja Valdek läksid trepikojas riidu. Tahtes tülikast Juhanist vabaneda ja eemale saada, lükkas Valdek Juhanit jõuga enda teelt eest ära nii, et Juhan pörkus seljaga vastu trepikoja seinal oleva metallist elektrikilbi serva ja karjatas: „Ai!”.

Kaasus nr. 65

Politseisse tuli Imbi ja teatas, et tal on 18-aastane poeg Kaarel. Ema ja poeg elavad kahekesi. 3 päeva tagasi sõitis paarismaja ette, kus nad elavad, üks tumedamat värvi auto. Autost väljus 2 umbes 25-aastast meest, kes sisenesid nende hoovi. Natukese aja pärast koputati nende korteri uksele. Imbi läks uksele, ukse taga oli üks hoovi sisenenud meestest. Mees küsis Imbi poega Kaarlit. Naine kutsus poja ja poeg väljus koos mehega hoovi. Imbi nägi kõõgiaknast, kuidas tema poeg sisenes koos meestega autosse, misjärel sõitis auto minema. Poeg oli eilseni kadunud. Eile õhtul kella 22.30 paiku tuli poeg koju, teda oli pekstud (nägu oli verevalumites ja paistes) ning ta parema käe laba veritses. Poeg oli hirmunud olekuga. Kui Imbi küsis, mis on juhtunud, ütles poeg, et teda sunniti tööle, mingit vundamendikraavi kaevama ja saalungeid tegema. Kuna teda peksti ja ta oli töö käigus saanud vigastada, ta olevat käega naela otsa kukkunud, otsustas ta põgeneda. Uurimise tulemusel selgus, et Kaarli olid ähvardustega kaasa võtnud Koit ja Lembit ning peksnud oli Kaarlit, selleks et ta usinamalt töötaks, Koit.

Kaasus nr. 66

Marten läks, mütsmask peas, kärbik käes, alevikus oleva R-kioski müügiluugi juurde, suunas kärbikutoru müüjannale ja käskis tal kioski uks avada, mida müüja hirmununa ka tegi. Sisenenud kioskisse, käskis Marten müüjal kassaaparaat avada. Marten võttis kassast ära kogu paberraha. Seejärel võttis Marten vitriinidest igasugust ettejuhtuvat kaupa, toppis selle kaasas olnud kilekotti, misjärel väljus kioskist, võttes uksevõtme enda kätte ja lukustades kioski ukse väljastpoolt.

Kaasus nr. 67

Konstaabel sai informatsiooni, et tema piirkonna ühes korteris müüb Andrus salasigarette. Jälgides Andruse korterit, märkas konstaabel, et sellest väljub naisterahvas, kes korteris ei ela. Naisterahval kaasas olnud

esemete läbivaatusel leidis konstaabel 1 ploki Vene Föderatsiooni aktsiisimärkidega sigarette Nord Star ehk 200 sigaretti.

Kaasus nr. 68

Armukade Silver viskas suveõhtul läbi avatud akna oma naistuttava Laana korteri elutuppa süütepudeli, mis tekitas korteris tulekahju.

Kaasus nr. 69

Sõiduauto Volkswagen Polo, mida juhtis Anton, sõitis mööda Kasti teed Tallinn–Pärnu–Ikla maantee suunas ning ristmikule jõudes ei andnud teed sõidueesõigust omanud sõidukile Nissan Note, mida juhtis Vitali. Õnnetuse tagajärjel sai Anton kergemaid kehavigastusi ning Vitali raskemaid kehavigastusi, mistõttu ta toimetati koheselt ravile Põhja-Eesti Regionaalhaiglasse.

Kaasus nr. 70

Ramona saatis oma vangis istuvalle mehele Kenile kirja. Kontrollimisel leidsid vanglaametnikud kirja seest pulbrilist ainet, mis osutus LSD-ks. Ken sai küll kätte naise kirja, kuid mitte oodatud pulbri.

Kaasus nr. 71

Rinat sisenes kellakauplusesse. Ta ütles, et soovib käekella osta, ja palus müüjal näidata erinevaid käekell-lasid. Müüjanna võttiski vitriinidest välja erinevaid kellasid ning aitas neid Rinatil käe peale proovida. Ühel hetkel, mil müüja tahtis Rinatile järjekordset kella käele kinnitama hakata, sisenes boksi Aleks, kes jooksis kohe piki avatud kellavitriine ja haaras neist järjestikku kellasid ning toppis need kaasas olnud spordikotti. Kui müüja üritas teda takistada ja Rinatilt tähelepanu ära pööras, väljus Rinat müügiboksist ja kadus kaubanduskeskuse rahvamassi. Ka Aleksil õnnestus kauplusest märkamatuult väljuda ning rahvamassi kaduda.

Kaasus nr. 72

Õhtusel ajal purustas Üllar kiviga suletud R-kioski vitriiniklaasi ja võttis seejärel käega kioskist ühe paki sigarette Marlboro, maksumusega 3.30 eurot.

VI PIIRIVALVE ÕPPESUUNA KAASUSED

Ülesanne:

- a. määratle juhtumi asjaolud, millest moodustuvad koosseisu objektiivsed tunnused, ja asjaolud, millest tuletad koosseisu subjektiivsed tunnused; kvalifitseeri süütegu (süüteod).
- b. kas tegemist on lõpuleviidud süüteoga või jäi süütegu katsestaadiumisse?
- c. kas süüteo pani toime üks isik või oli toimepanijaid mitu; kes toimepanijatest millises rollis esines (täideviija, kaastäideviijate, vahendliku täideviimise, kihutaja, kaasaaitaja määratlus), milles seisnes nende teo toimepanemine – kvalifitseeri iga isiku käitumine?
- d. selgita argumenteeritult ja õigusnormidele viitavalt, kuidas ja miks jõudsid just nimelt sellise lahendini.
- e. millised elulised asjaolud, mida kaasuse tekstis ei ole kirjeldatud, aga mis vaadeldava juhtumi kohases situatsioonis tegelikus elus ikkagi võivad mõnikord esineda, võiksid sinu arvates mõjutada süüteo kvalifitseerimist? Kuidas nad kvalifitseerimist mõjutaksid – kas välistavad üldse igasuguse koosseisu puudumise isiku käitumises või tingivad mingi muu süüteokoosseisu kvalifitseerimise, kui, siis millise? (P.S. kasuta muude võimaluste esitlemisel mõttekonstruktsiooni „juhul kui, siis“)

Kaasus nr. 1

Hakim ületas Eesti Vabariigi riigipiiri Ikla piiripunktis 12. augustil kella 12.15 paiku. Järgmise päeva õhtupoolikul kontrollis patrull Pärnus ühe ööklubi juures tema dokumente ja selgus, et Hakimi 30 päevaks väljastatud viisa oli kaotanud kehtivuse juba 15 päeva tagasi.

Kaasus nr. 2

28. septembril kella 14.30 paiku saabus Rootsi Kuningriigist Eestisse Brasiilia kodanik Rodrigues. Rodriguesi sõnade kohaselt saabus ta Schengeni viisaruumi 19. veebruaril ning ei ole sealt kuni käesoleva ajani, s.o. 28. septembrini lahkunud. Kokku on ta viibinud järjest Schengeni alal 222 päeva, millest ühe päeva Eestis.

Kaasus nr. 3

Davidile oli SIS II määruse artikkel 24 alusel keelatud siseneda või viibida Schengeni alal alates 28. aprillist. 28. augustil tuvastati tema viibimine Eesti Vabariigis Elva linnas.

Kaasus nr. 4

Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni vahelise ajutise kontrolljoone lähedal asuva Eesti küla juurest Tartusse viival maanteel tabati kõndimas kahtlase välimusega Ramzan, kes kontrollimisel avaldas, et oli paar tundi

tagasi, tulles Venemaalt, ületanud riikide vahelise ajutise kontrolljoone kuskil metsasel alal selleks, et suunduda edasi Rootsi.

Kaasus nr. 5

Kontrollides Pärnu bussijaamas rahvusvahelist liinibussi, avastasid politseiametnikud, et bussis viibib Georgi, kelle Põhja prefektuur on varem kahel korral Eestist välja saatnud.

Kaasus nr. 6

Oskar hoiab Peipsi järve kaldal vana võrgukuuri juures kahte sõudepaati. Aeg-ajalt käib ta kord ühe kord teise paadiga järvel. Kontrollides paatide tausta, selgus, et kumbki paat ei ole ametlikult käibel.

Kaasus nr. 7

Luhamaa maanteepiiripunkti väljuvale suunale saabus piirikontrolli Venemaa registreerimismärkidega sõiduauto VW Multivan. Sõiduki juht, Vene Föderatsiooni kodanik esitas piirivalvurile enda dokumendid ja sõiduki dokumendid. Piirivalvuril tekkis kahtlus sõiduki VIN-numbri õigsuses. Sõiduki tootmisaeg registree-rimistunnistusel oli 2008. Sõidukist leitud tootekelladel oli valmistamisaasta 2006. Tehasepoolne andme-kandja ei olnud originaal. Hiljem läbi viidud ekspertiisi käigus tuvastati, et sõiduki VIN-koodi on muudetud.

Kaasus nr. 8

Tarmole kuulub purjejaht, millega ta ühel päeval korraldas väljasõidu merele, tähistamaks oma sõbra sünnipäeva. Merel viibides meenus ühel hetkel Tarmole, et purjejahis on aegumistähtaja ületanud langevar-juga punast värvi signaalraketid. Tarmo ütles oma sõbrale, et tema sünnipäeva puhul laseb ta õhku kolm punast ja kaks valget signaalraketti. Kümne minuti jooksul kasutas ta kõik raketid ära. Signaalrakette nägid kaldal viibinud Tiina ja Tiit, kes helistasid viivitamatult Merevalvekeskusesse ja teavitasid, et väikelaev on arvatavasti ohus ja inimesed vajavad abi.

Kaasus nr. 9

Merevalvekeskusele helistas reisilaeval Laine viibiv reisija, kes oli näinud reisilaeva roolis ilmsete alkoholi-joobe tunnustega kaptenit. Kuna samaaegselt viibis reisilaeva pardal umbes 50 reisijat, siis reageeris kohe läheduses asunud politsei kaatripatrull. Lähenedes laevale, andis politseiametnik peatumismärguande vilkuriga ja signaallipuga. Politseiametnikud läksid reisilaeva pardale kontrollima kapteni seisundit. Vestluse käigus läks kapten närvi, ütles et ta keeldub kontrollist, sülitas politseiametniku jope peale ning söimas teda erinevate ebatsensuursete sõnadega.

Kaasus nr. 10

Tallinna Vanasadamas esitas Hiina Rahvavabariigi kodanik A pärast autoga check-in'i läbimist politsei- ja piirivalve ametnikule muude dokumentide hulgas sõiduki juhtimisõigust tõendava dokumendina esmalt Hiina Rahvavabariigi juhiloa. Politsei- ja piirivalveameti töötaja teatas seepeale, et Hiina Rahvavabariigi juhiluba on meie ametnike jaoks kahjuks loetamatu ning seetõttu kehtib nõue, et sel juhul peab isik omama ka rahvusva-helist juhiluba. A vastas seepeale, et pole probleemi, ja esitas enda andmetega dokumendi, mille pealkirjaks oli märgitud International Driver's License ning väljaandjana International Automobile Association. Dokumendi kontrollimise järel teatas ametnik A-le, et tegemist on pseudodokumendiga, kuna see ei ole välja antud pädeva asutuse poolt ning see ei ole tunnustatud nõutava rahvusvahelise dokumendina.

Kaasus nr. 11

Politsei- ja piirivalveameti Ida prefektuuri Narva kordoni ametnik märkas valvekaameras isikut A, kes üritas Narva linnas Joaoru linnaosas Narva jõe sopis triivival jäätükil pika puutoika abil parvetada jõe faarvaatri (keskkoha) suunas. Jõe faarvaater on selles kohas Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni ajutine kontrolljoon.

Kaasus nr. 12

Politsei- ja piirivalveameti Ida prefektuuri Narva kordoni toimkond avastas Narva linnas 1. Jõe tänava lõpus Narva jõe jääl kaldast 20 m kaugusel kalastamas Eesti Vabariigi kodaniku A.

Kaasus nr. 13

Politsei- ja piirivalveameti Ida prefektuuri Narva kordoni toimkond kontrollis Narva linnas Raja ja Linnuse tänava ristmikul sõidukit Audi A6, registreerimismärgiga 767 ASI, milles viibis Eesti Vabariigi kodanik A. Kontrollimise käigus tekkis kahtlus, et isik on tarvitanud narkootilisi aineid.

Kaasus nr. 14

Eesti Vabariigi kodanik A helistas Alajõe kordoni juhtimispunkti ning registreeris enda ja veel kahe isiku mineku alusega VLG 951 Lohusuust Peipsi järvele. Järvelt tagasi tulles helistas A kordoni juhtimispunkti, et registreerida enda ja kaaslaste tagasitulek Peipsi järvelt, kuid juhtimispunkti telefon oli hõivatud. Hiljem A ei proovinud enam uuesti helistada. Umbes 8 tundi hiljem avastas Alajõe kordoni juhtimispunkti korrapidaja kalameeste registreerimise programmist, et isik ei ole tagasi registreerunud.

ÜLESANNETE LAHENDAMISEL ABIKS OLEV ERIALAKIRJANDUS:

- Sootak, J. & Pikamäe, P., 2015. *karistusseadustik. Kommenteeritud väljaanne*. Tallinn: Juura;
- Sootak, J., 2010. *Karistusõigus: üldosa*. Tallinn: Juura;
- Sootak, J., 2012. *Karistusõiguse kaasülesannete lahendamise meetodikast*. Tallinn: Juura;
- Sootak, J., 2014. *Isikuvastased süüteod*. Tallinn: Juura;
- Kairjak, M. & Sootak, J., 2012. *Varavastased süüteod*. Tallinn: Juura;
- Sootak, J. 2007. *Optiline karistusõigus: skeeme ja tekste karistusõiguse loengute juurde*. Tallinn: Juura.

